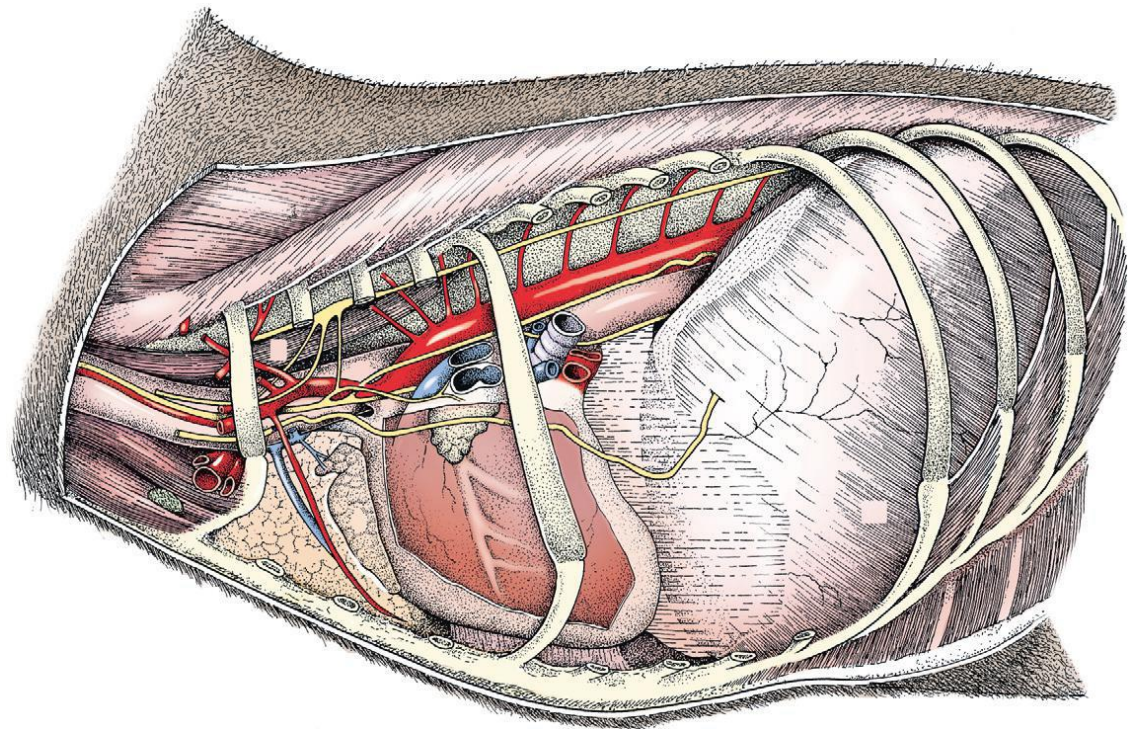

ΟΙΣΟΦΑΓΟΣ

Ιδιαιτερότητες

- απουσία ορογόνου και επιπλόου → κίνδυνος διαρροής από την τομή
- αυξημένη κινητικότητα οισοφάγου και γειτονικών οργάνων
- ανάπτυξη μεγάλης τάσης αν αφαιρεθεί τμήμα μήκους > 2 cm (3-5 cm μέγιστο μήκος εξαίρεσης)
- τμηματική αιμάτωση
- η μυϊκή στιβάδα σχίζεται εύκολα κατά τη συρραφή (σε αντίθεση με το βλεννογόνο)

- τραχηλική μοίρα και κεντρική θωρακική: αριστερά της μέσης γραμμής

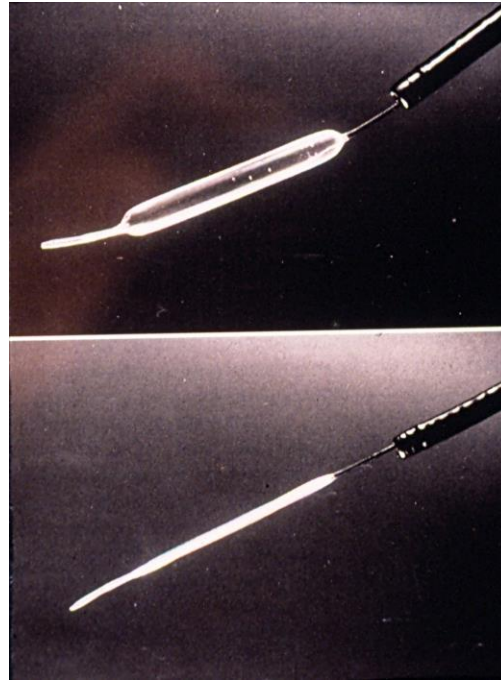

Εξέταση

- ψηλάφηση και εξωτερική επισκόπηση (τραχηλική μοίρα)
- έλεγχος διαβατότητας με γαστρικό καθετήρα
- ενδοσκόπηση
- ακτινολογικός έλεγχος (κυρίως με σκιαγραφικό)

Χειρουργικές επεμβάσεις

Διαστολή οισοφάγου

Οισοφαγοτομή

Ενδείξεις

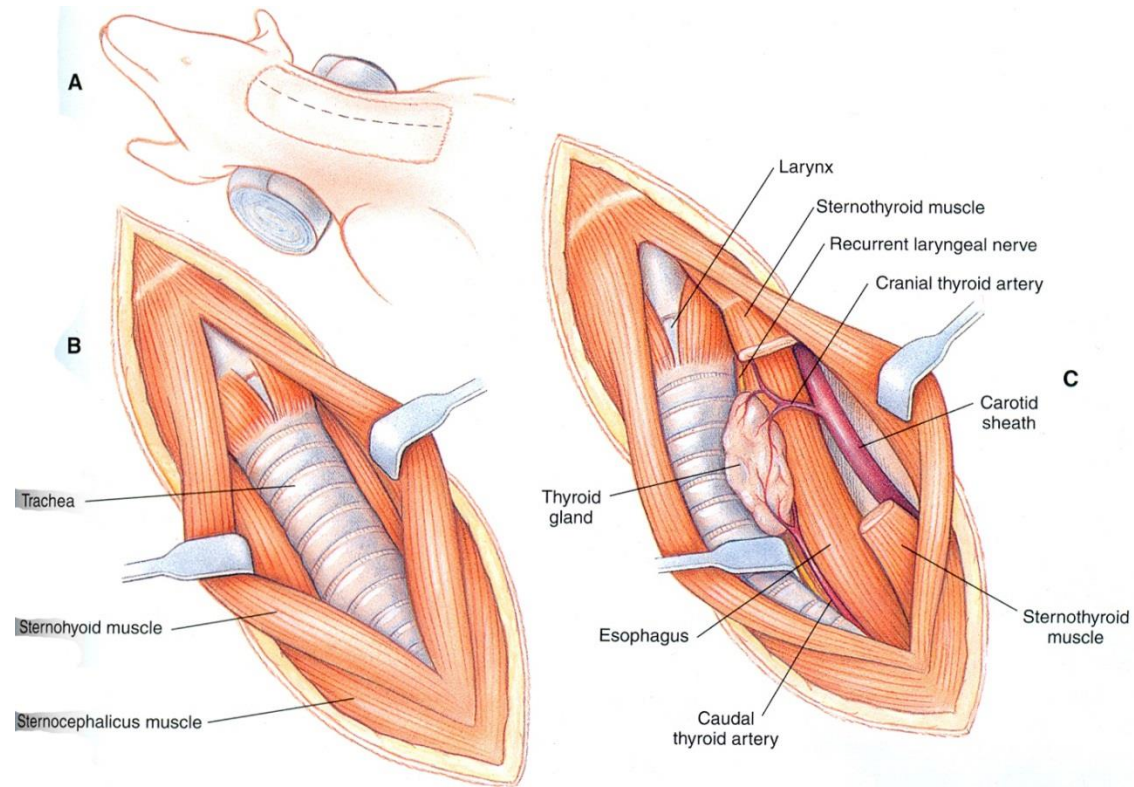
- έμφραξη από ξένο σώμα
- νεόπλασμα
- εκκόλπωμα

Τεχνική

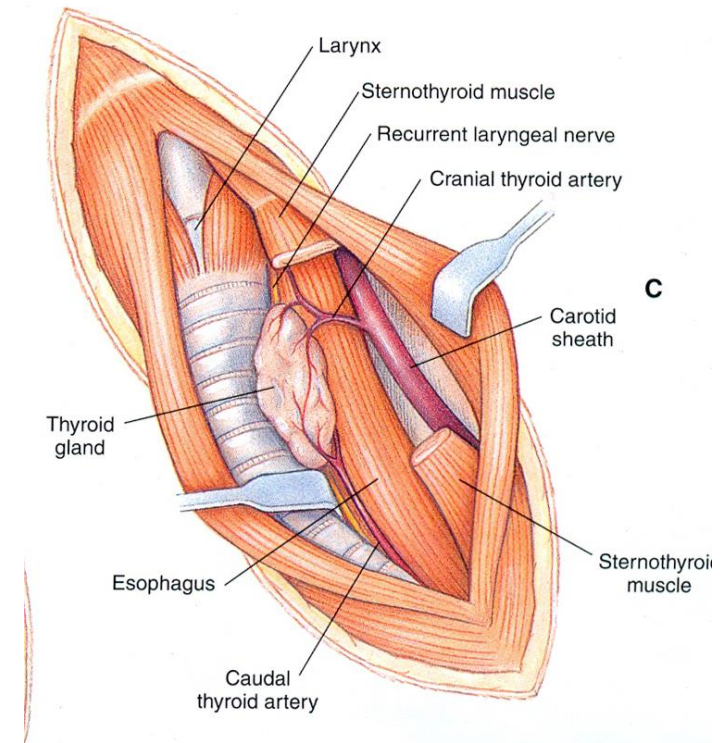
- γενική αναισθησία σε DR (μικρά ζώα) ή RLR (μικρά και μεγάλα ζώα)
- τοπική αναλγησία σε όρθια στάση (στην αγελάδα συνήθως)
- τεχνητή αναπνοή (θωρακική μοίρα)
- πλεονεκτεί η διάνοιξη επάνω στο ξένο σώμα
 - αν είναι εφικτή η προσπέλαση
 - αν δεν έχει αλλοιωθεί το τοίχωμα τοπικά

Τραχηλική οισοφαγοτομή

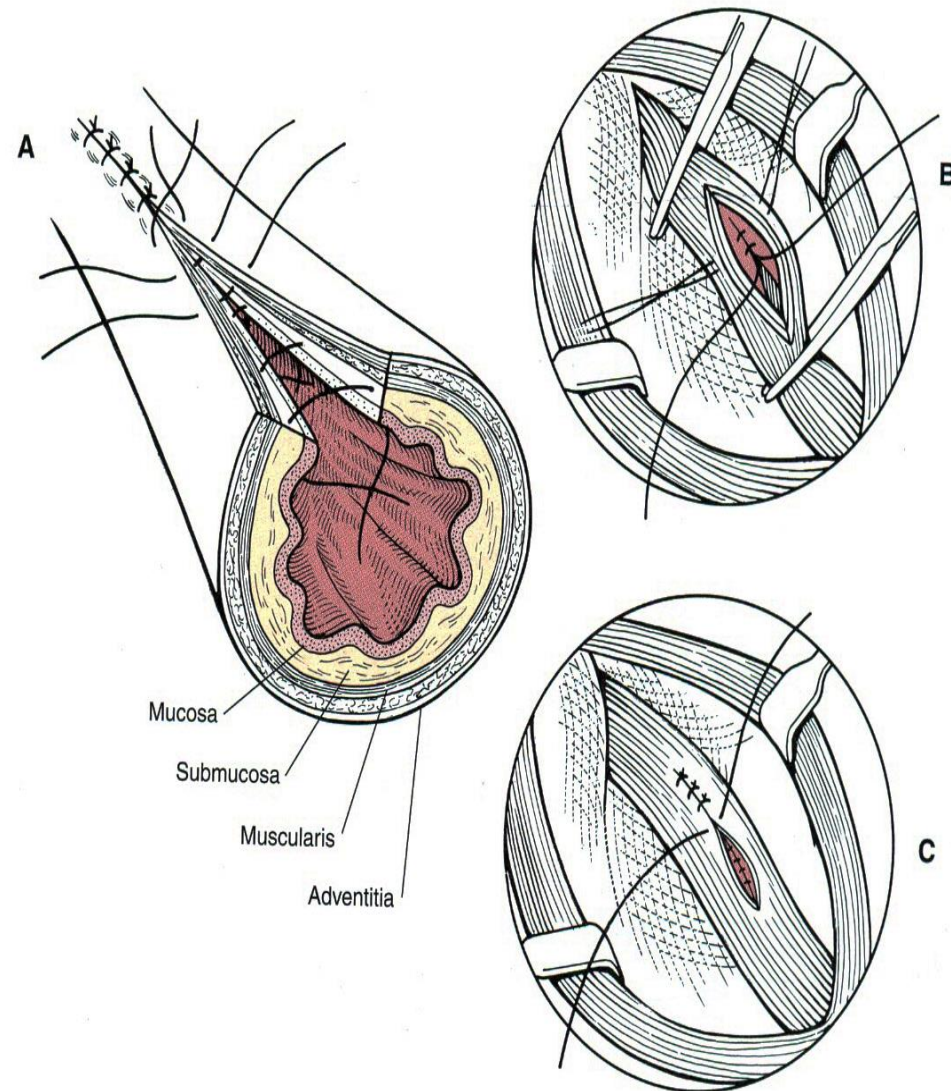
- τομή δέρματος κατά μήκος της σφαγιτιδικής αύλακας ή στη μέση γραμμή
- διαχωρισμός ιστών (στερνοουειδών και στερνοκεφαλικού μυός) και εύρεση τραχείας
- σχίσιμο εν τω βάθει περιτονίας τραχήλου
- αποκάλυψη οισοφάγου

- Έλξη τραχείας δεξιά
- Προσοχή σε θυρεοειδή αδέννα και αγγεία, παλίνδρομο λαρυγγικό νεύρο, συμπαθητικό στέλεχος, καρωτίδα, σφαγίτιδα
- έλξη οισοφάγου ως τα χείλη του χειρουργικού τραύματος
- καλός πωματισμός της περιοχής
- συγκράτηση οισοφάγου με εντερολαβίδες
- παρακέντηση οισοφάγου και εισαγωγή μήλης
- εκτέλεση επιμήκουσ τομής (πιο εκτεταμένη στη μυϊκή στιβάδα)

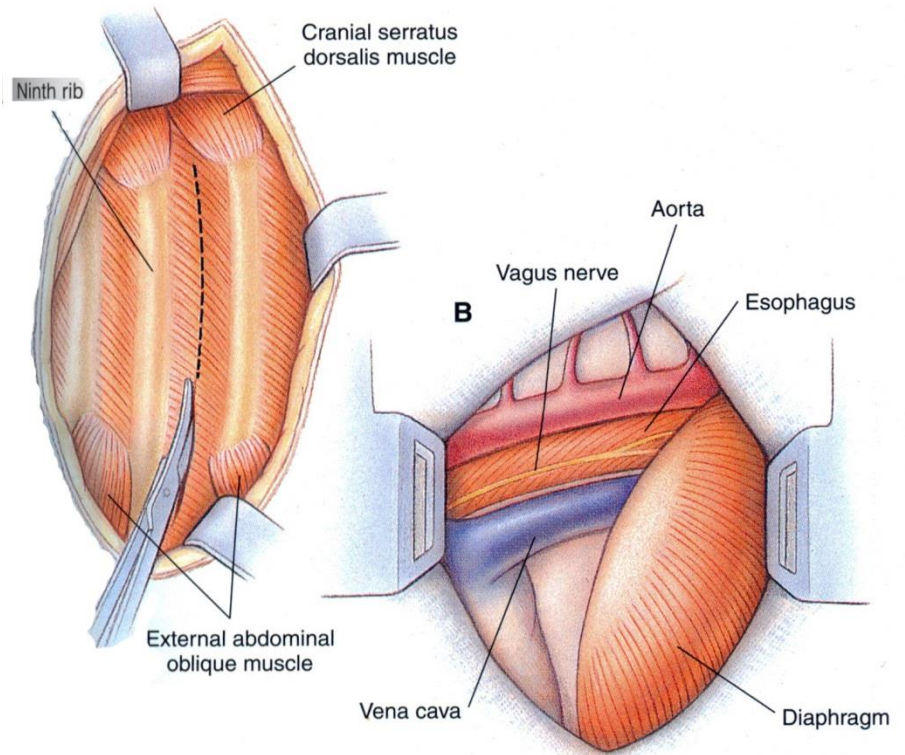
- συρραφή βλεννογόνου από κοινού με υποβλεννογόνιο
- απλές χωριστές ή συνεχής ραφή (κάθε 2-3 mm και σε απόσταση 3 mm από την τομή)
- Μονόκλωνο απορροφήσιμο ή μη απορροφήσιμο 4/0 ή 5/0
- κόμπι εντός του αυλού (μείωση κινδύνου ιστικής αντίδρασης)

- συρραφή μυϊκής στιβάδας
- απλές χωριστές ραφές
- Μονόκλωνο απορροφήσιμο ή μη απορροφήσιμο
3/0 ή 4/0
- καλή έκπλυση περιοχής
- συρραφή δέρματος

Θωρακική οισοφαγοτομή

- Στη βάση της καρδιάς:
θωρακοτομή 3-4^ο
μεσοπλεύριο αριστερά
- Οπισθίως καρδιάς:
θωρακοτομή 7-9^ο
μεσοπλεύριο δεξιά ή
αριστερά (προτιμότερο
το 9^ο αριστερά)

Μετεγχειρητική αγωγή

- Θωρακοστομία για 24 ώρες
- αντιβίωση
- διατροφική υποστήριξη (:)
- στέρηση νερού και τροφής για 24-48 h
- χορήγηση μόνο νερού για 24 h (συχνά και από λίγο)
- πολτώδης τροφή την 3^η ή 4^η μετεγχειρητική ημέρα (για 5-7 ημέρες)

Επιπλοκές

- μόλυνση γειτονικών ιστών
- διαρροή από το χειρουργικό τραύμα
- διάσπαση χειρουργικού τραύματος

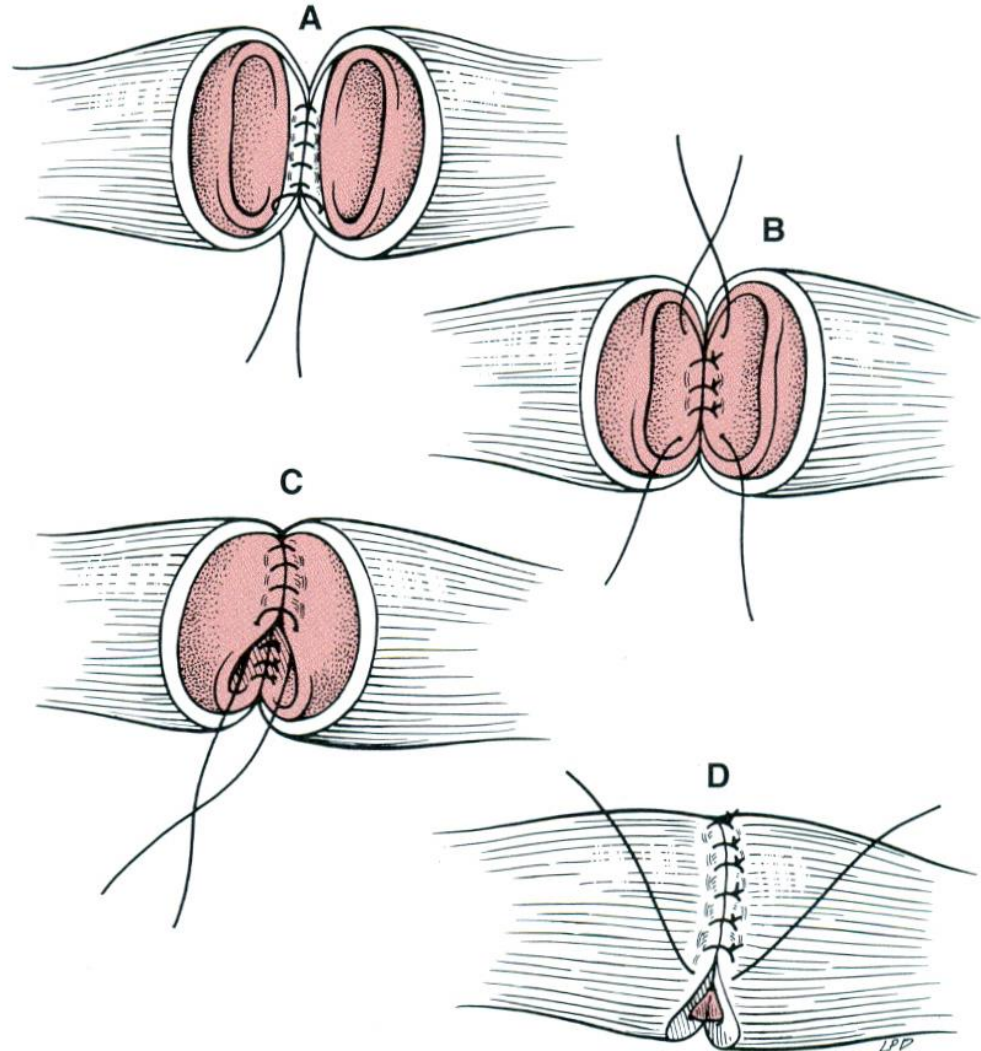
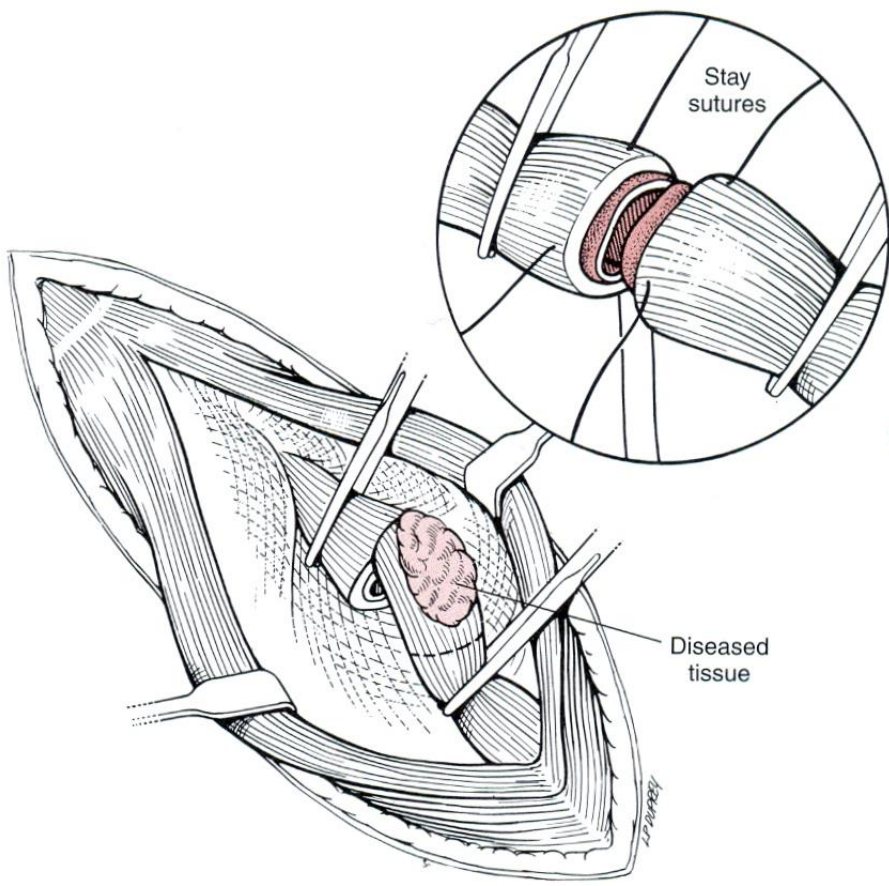
Εκτομή και αναστόμωση οισοφάγου

Ενδείξεις

- στένωση οισοφάγου
- νεόπλασμα οισοφάγου
- Σωστική επέμβαση

Τεχνική

- προσπέλαση ανάλογα με την εντόπιση της πάθησης
- κάλυψη γειτονικών ιστών
- συρραφή σε δύο στρώματα → βλεννογόνο με υποβλεννογόνο χιτώνα [κόμποι εντός του αυλού] / μυϊκή στιβάδα
- απλές χωριστές ραφές κάθε 2-3 mm και σε απόσταση 3 mm από την τομή
- Μονόκλωνο απορροφήσιμο ή μη απορροφήσιμο 3/0 - 5/0, συρραπτικά
- έλεγχος της στεγανότητας της αναστόμωσης με έγχυση φυσιολογικού ορού εντός του αυλού

- περιορισμός τάσης με κυκλικές μυοτομές σε απόσταση 2-3 cm κεντρικά και περιφερικά της αναστόμωσης
- χρήση μοσχεύματος, αν αφαιρεθεί τμήμα > 3-5 cm [μικροχειρουργική αναστόμωση με κόλον, λεπτό έντερο, κ.ά.]

Μετεγχειρητική αγωγή

- αντιβίωση
- μετεγχειρητική αγωγή για οισοφαγίτιδα
- διατροφική υποστήριξη (γαστροστομία ή εντεροστομία για 7 ημέρες)
- πολτώδης τροφή την 8^η μετεγχειρητική ημέρα

Επιπλοκές

- μόλυνση γειτονικών ιστών
- διάρροη από το χειρουργικό τραύμα
- διάσπαση χειρουργικού τραύματος
- στένωση στο σημείο της αναστόμωσης

Στεγανοποίηση και υποστήριξη οισοφάγου

Ενδείξεις

- Εκτεταμένες
οισοφαγοτομές και
οισοφαγεκτομές

Τεχνικές

- Κρημνοί μυών
(στερνοουοειδείς,
στερνοθυροειδείς,
μεσοπλεύριοι,
διάφραγμα, επίπλου,
περικάρδιο)

Παθήσεις του οισοφάγου

Τραύματα οισοφάγου

Αίτια

- ξένα σώματα ή απόπειρα αφαίρεσής τους
- εξωτερικά μηχανικά αίτια
- εισαγωγή γαστρικού καθετήρα

Εξέλιξη

- τραύμα βλεννογόνου: επούλωση σε λίγες ημέρες (υδρική δίαιτα)
- τραύμα βλεννογόνου και μυϊκής στιβάδας: συχνή η στένωση
- διαμπερές τραύμα τραχηλικής μοίρας:
 - υποδόρια συλλογή τροφών
 - συρίγγιο

- διαμπερές τραύμα θωρακικής μοίρας:
 - εμπύημα
 - τραχειοοισοφαγικό συρίγγιο
 - Πυοθώρακας - πλευρίτιδα
 - θάνατος

Θεραπεία

- συρραφή διαμπερούς τραύματος
- διαστολή ή εκτομή στενωμένου τμήματος

Στένωση οισοφάγου

- συγγενής ή επίκτητη

Αίτια

οφείλεται σε σοβαρή οισοφαγίτιδα εξαιτίας

- γαστροοισοφαγικής παλινδρόμησης (GOR) κατά την αναισθησία
- πρόσληψης ερεθιστικών ή πολύ θερμών ουσιών
- τραυματισμών από ξένα σώματα
- μολυσματικών παραγόντων (πολύ σπανιότερα)

Κλινική εικόνα οισοφαγίτιδας

➔ ελαφριάς μορφής

- δυσκαταποσία
- σιαλόρροια
- μειωμένη όρεξη

➔ σοβαρής μορφής

- αναγωγή
- σιαλόρροια
- δυσφαγία
- πλήρης ανορεξία
- πύλματα αίματος, αιμορραγία
- συμπτώματα ενδεικτικά πόνου

Κλινική εικόνα στένωσης

- αναγωγή στερεών ή και υγρών τροφών αμέσως μετά ή μερικά λεπτά ως ώρες από τη λήψη τους (σταδιακή επιδείνωση)
- εξερχόμενες τροφές
 - αναμεμειγμένες με σάλιο και βλέννα
 - υπό μορφή λουκάνικου
 - με ίχνη αίματος
 - με δυσάρεστη οσμή
- αυξημένη όρεξη (συνήθως), ελάττωση σ.β.
- ήπια αφυδάτωση (σε σοβαρές περιπτώσεις)
- βήχας, εισροφητική βρογχοπνευμονία
- χρόνιος τυμπανισμός (στα μηρυκαστικά)
- ίσως διεύρυνση οισοφάγου προσθίως της στένωσης

Διάγνωση

- ιστορικό πρόσφατης χειρουργικής επέμβασης (προ ημερών ή εβδομάδων)
- κλινική εικόνα
- ενδοσκόπηση
- ακτινολογικός έλεγχος με σκιαγραφικό → πληροφορίες και για εντόπιση, μήκος και αριθμό στενώσεων (κίνδυνος εισρόφησης)

Πρόγνωση

- επιφυλακτική ως δυσμενής

Πρόληψη

▶ προεγχειρητικά

- όχι παρατεταμένη στέρηση τροφής και νερού
- χορήγηση κυτταροπροστατευτικών, αντιόξινων, ανταγωνιστών των H₂-υποδοχέων ή αναστολέων της αντλίας πρωτονίων
- αποφυγή χρήσης ουσιών που ελαττώνουν τον τόνο του ΚΟΣ

▶ διεγχειρητικά

- αποφυγή περιττών και βίαιων χειρισμών, ιδίως κατά τις ενδοκοιλιακές επεμβάσεις
- εξασφάλιση ικανοποιητικής αναισθησίας
- διασωλήνωση της τραχείας
- αναρρόφηση γαστρικού περιεχομένου και πλύση οισοφάγου αν (!!!) διαπιστωθεί GOR

➡ μετεγχειρητικά

- παρακολούθηση του ζώου για έγκαιρη διάγνωση και έναρξη θεραπείας
- προληπτική αγωγή για οισοφαγίτιδα σε ζώα υψηλού κινδύνου

Θεραπεία οισοφαγίτιδας

- αντιόξινα (υδροξείδιο αργιλίου και μαγνησίου)
- ανταγωνιστές των H₂-υποδοχέων (σιμετιδίνη, ρανιτιδίνη, φαμοτιδίνη)
- αναστολείς αντλίας πρωτονίων (ομεπραζόλη)
- προκινητικά (μετοκλοπραμίδη, σισαπρίδη)
- κυτταροπροστατευτικά (σουκραλφάτη)
- κορτικοστεροειδή (πρεδνιζολόνη, πρεδνιζόνη)
- αντιβιοτικά (αμπικιλλίνη, αμοξυκιλλίνη)
- νηστεία μικρής διάρκειας (:)
- τροφές μαλακές, πλούσιες σε πρωτεΐνες και υδατάνθρακες και φτωχές σε λίπη
- γεύματα μικρά και συχνά
- καθετήρας γαστροστομίας ή παρεντερική διατροφή (:)

Θεραπεία στένωσης

- διαστολή στενωμένου τμήματος με (2-8 συνεδρίες)
 - διαστολείς
 - balloon dilator catheters
 - τραχειοσωλήνα (τραχηλική μοίρα)
 - ενδοσκόπιο
- εκτομή και αναστόμωση στενωμένου τμήματος με ή χωρίς μεταμόσχευση (μόνο αν είναι ανεπιτυχής η προσπάθεια διαστολής)
- αντιμετώπιση μεγαοισοφάγου

Έμφραξη - Απόφραξη οισοφάγου

- συχνότερη στην αγελάδα και στα μικρά ζώα

Αίτια

- ξένα σώματα στον οισοφάγο
- νεοπλάσματα (εντός ή εκτός του αυλού)
- μάζες στον τράχηλο ή στο μεσοπνευμόνιο
- οζίδια από *Spirocerca lupi*
- παραμένον δεξιό (4^ο) αορτικό τόξο

Συνήθη σημεία εντόπισης

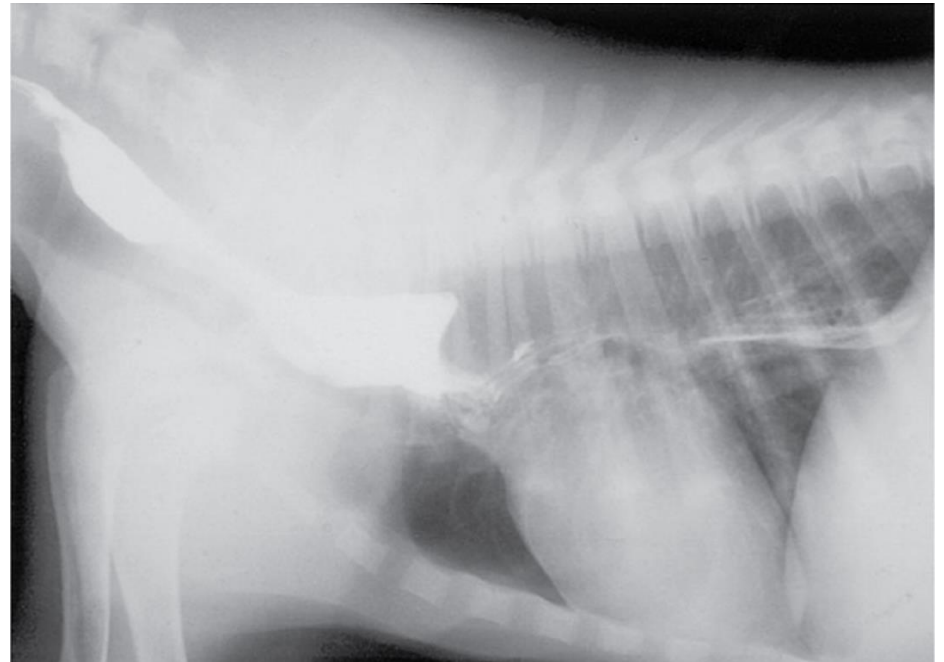
- στο ύψος του κρικοφαρυγγικού σφιγκτήρα
- στην προστερνική μοίρα
- προ του αορτικού τόξου
- προ του καρδιακού στομίου

- συνήθως στη θωρακική μοίρα

Κλινική εικόνα

- ➔ σε πλήρη έμφραξη (από ξένο σώμα)
 - αρχικά
 - αναγωγή αμέσως μετά τη λήψη της τροφής
 - τυμπανισμός (μηρυκαστικά)
 - διέγερση (άλογο)
 - διόγκωση (τραχηλική μοίρα)
 - βήχας (ίσως)
 - σιαλόρροια
 - μετά από 24 h
 - απροθυμία λήψης τροφής
 - αφυδάτωση
 - κατάπτωση

- ➔ σε μερική έμφραξη ή απόφραξη
 - συμπτώματα στένωσης
 - διεύρυνση οισοφάγου προσθίως της (κυρίως σε απόφραξη από αορτικό τόξο και από περιοισοφαγικές μάζες)

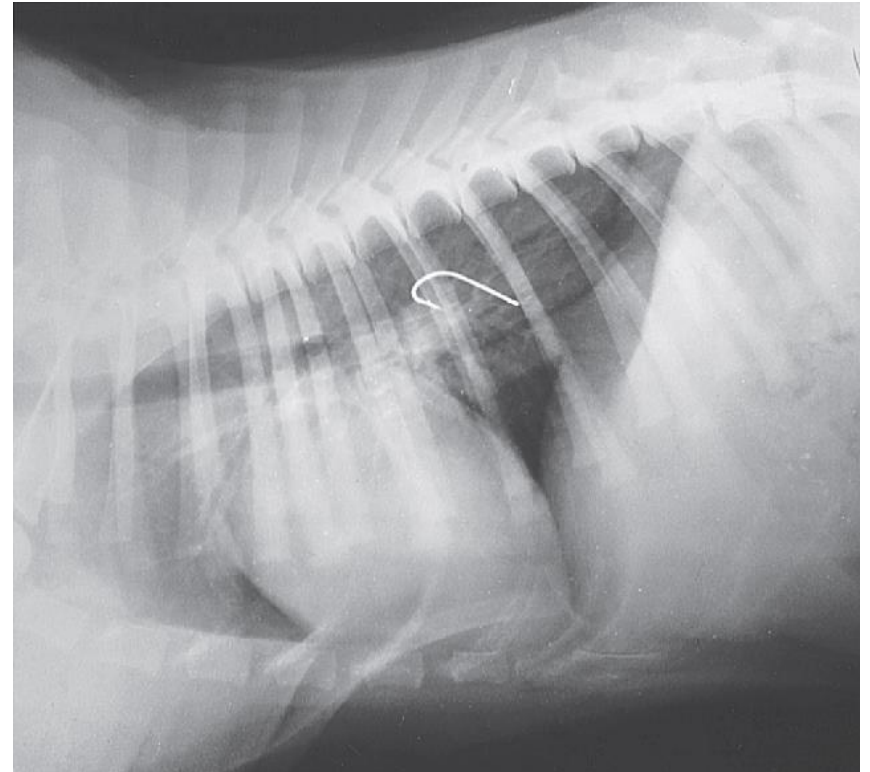

Διάγνωση

- ιστορικό
- κλινική εικόνα
- ψηλάφηση και επισκόπηση (τραχηλική χώρα)
- αδυναμία προώθησης γαστρικού καθετήρα
- ενδοσκόπηση
- ακτινολογικός έλεγχος με σκιαγραφικό (κίνδυνος εισρόφησης)

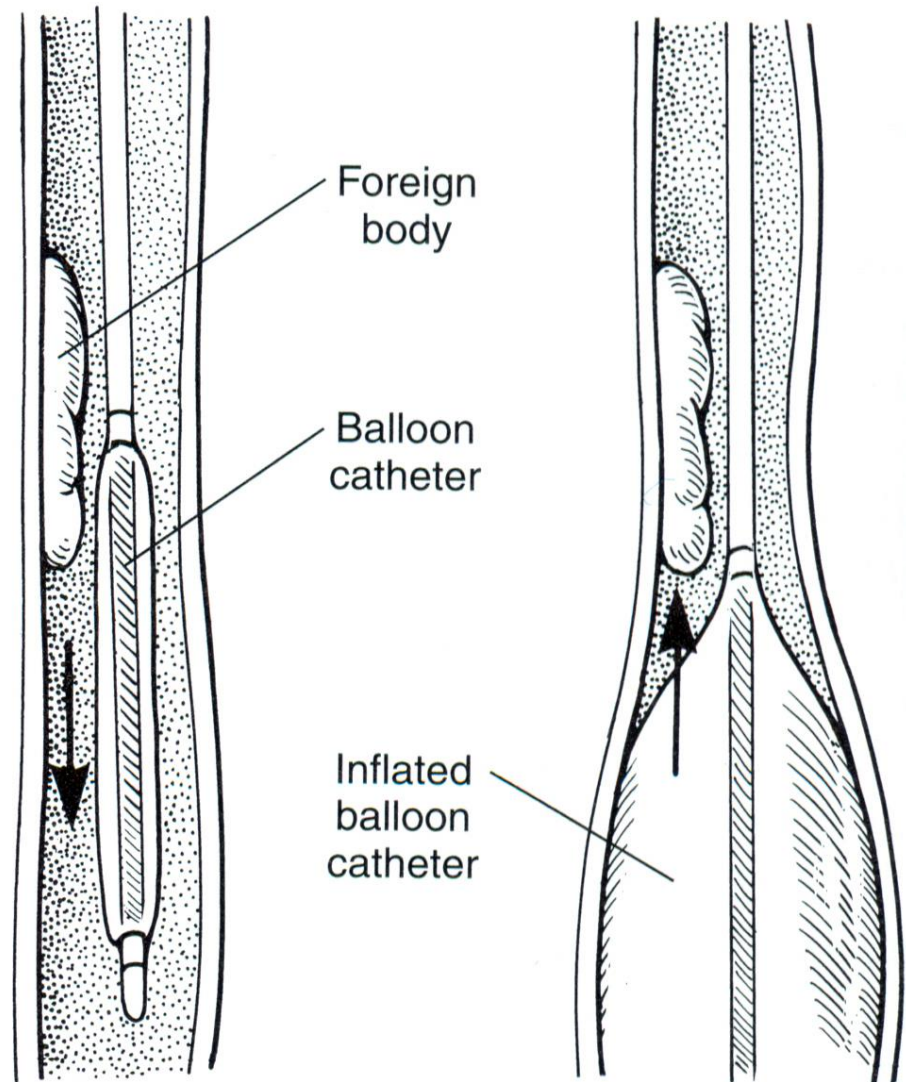
Πρόγνωση

- καλή ως δυσμενής ανάλογα με το αίτιο

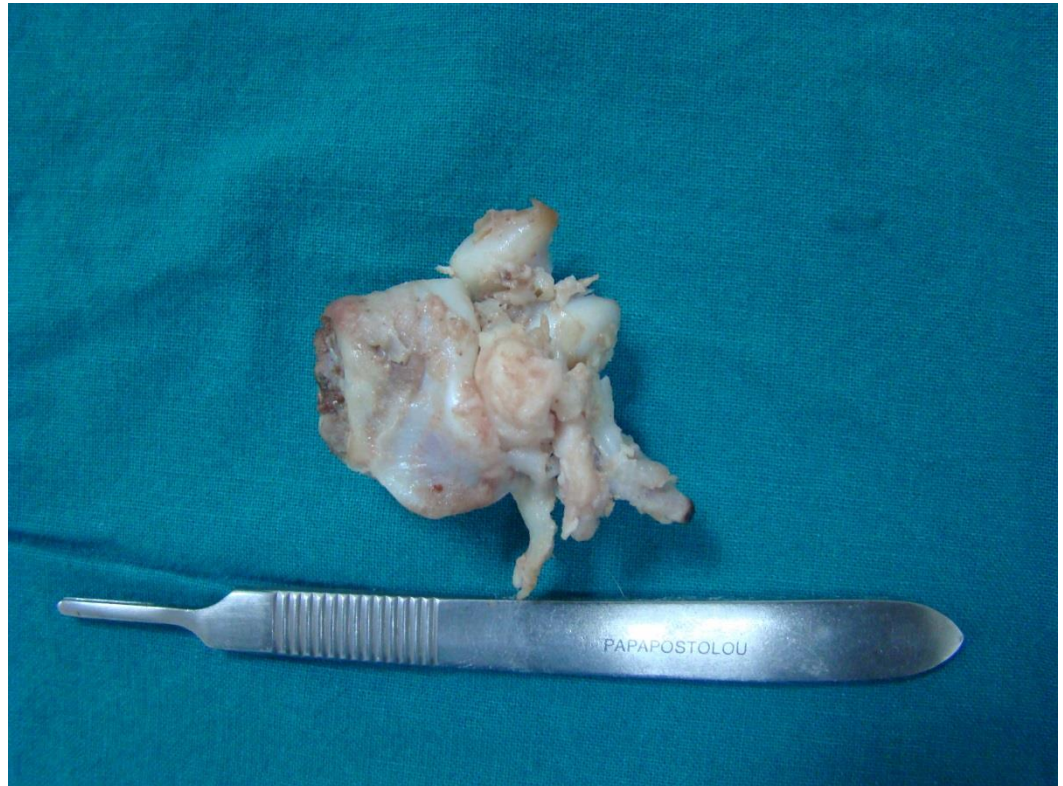

Θεραπεία

- εξαγωγή ξένου σώματος (προηγείται παρακέντηση μεγάλης κοιλίας στην αγγελάδα)
- από το στόμα
- με οισοφαγοσκόπιο
- με λαβίδα ή με το χέρι (από τραχηλική μοίρα)
- με άσκηση εξωτερικής πίεσης με τους αντίχειρες (από τραχηλική μοίρα)

- απώθηση προς το στόμαχο με γαστρικό καθετήρα ή με οισοφαγοσκόπιο

- με γαστροτομή (από προδιαφραγματική μοίρα)
- με οισοφαγοτομή
- εξαίρεση νεοπλασμάτων ή άλλων μαζών
- χορήγηση ιβερμεκτίνης (για *Spirocerca lupi*)
- διατομή του παραμένοντος δεξιού αορτικού τόξου
- αντιμετώπιση της διεύρυνσης του οισοφάγου

Μεγαισοφάγος

- συνήθως στο σκύλο
- διάταση οισοφάγου καθ' όλη την περιφέρειά του

Αίτια

- απόφραξη, έμφραξη ή στένωση σε κεντρικότερο σημείο του οισοφάγου
- μεταβολικά νοσήματα (υποθυρεοειδισμός, Cushing)
- ανοσολογικές καταστάσεις (μυασθένεια gravis, πολυμυοσίτιδα)
- φαρμακευτικές ουσίες (αντιχολινεργικά, γενικά αναισθητικά)
- ιδιοπαθής (σπάνια)

Κλινική εικόνα

- συμπτώματα στένωσης
- πρόσθετα συμπτώματα ανάλογα με το αίτιο

Διάγνωση

- ιστορικό
- κλινική εικόνα
- ενδοσκόπηση
- ακτινολογικός έλεγχος με σκιαγραφικό (κίνδυνος εισρόφησης)

Πρόγνωση

- επιφυλακτική

Θεραπεία

- κατάργηση αιτίου
- χειρουργική αγωγή για κατάργηση
μεγασοισοφάγου; (Esophagodiaphragmatic
cardioplasty using the Torres technique)
- χορήγηση τροφής από ψηλά ή διατροφική
υποστήριξη με καθετήρα

Εκκόλπωμα οισοφάγου

- συχνότερο στο άλογο και στην αγελάδα
- μονόπλευρη διάταση του τοιχώματος του οισοφάγου
- συγγενές ή επίκτητο

Ψευδές εκκόλπωμα

- προβολή βλεννογόνου μέσω της μυϊκής στιβάδας εξαιτίας άσκησης πίεσης τοπικά εκ των έσω (ξένο σώμα, στένωση, διαταραχές περίστασης)
- συνήθως στην προδιαφραγματική μοίρα
- συχνά είναι μεγάλα και πολλαπλά

Αληθές εκκόλπωμα

- αφορά όλες τις στιβάδες του οισοφάγου
- σχεδόν πάντα ασυμπτωματικό
- εξαιτίας τοπικής φλεγμονής εξωτερικά του οισοφάγου (τραχειίας, πνευμόνων κ.λπ.)

Κλινική εικόνα

(προοδευτική ή αιφνίδια εμφάνιση)

- δυσφαγία
- αναγωγή
- απώλεια βάρους
- αναπνευστικά συμπτώματα (:)

Διάγνωση

- ενδοσκόπηση
- ακτινολογικός έλεγχος με σκιαγραφικό

Πρόγνωση

- επιφυλακτική ως δυσμενής για τα μεγάλα ζώα
- επιφυλακτική ως ευνοϊκή για τα μικρά ζώα

Θεραπεία

- ένα και μικρό → τροποποίηση διατροφής (ημιυδαρείς τροφές, ταισμά από ψηλά)
- πολλά και μεγάλα → χειρουργική εκτομή ή ενταφιασμός του προβάλλοντος βλεννογόνου